

health standards and rules for the use of computers, learn the ropes in computer programs designed specifically for students to know the ethical rules for their use, have the method using the latest technology. Today schools need teachers who are able to combine a thorough knowledge and skills on the use of information, communication technologies in their professional work with psycho-pedagogical features of work with children of primary school age. Their challenge is at the right level to introduce younger pupils with the latest computer technology. Therefore, an important component of the training is the study and analysis of readiness for future elementary school teachers to familiarize pupils with information and communication technologies, how to promote such readiness. In this article we consider the theoretical aspects of formation of readiness of primary school teachers to educate pupils with information and communication technologies, we are characterized by elements such readiness and possible ways of its formation. The paper describes the main indicators and criteria of future primary school teachers to familiarize students with ICT that promotes thorough investigation of ways to improve such readiness and improve the educational process.

Key words: *training, readiness, readiness criteria, component availability, information and communication technology, model.*

УДК 796.011.3:378

Н. Завидівська

Львівський інститут банківської справи
Університету банківської справи
Національного банку України

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАТИВНОГО НАВЧАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

У статті обґрунтовано необхідність інтегративного підходу в системі фізичного виховання вищої школи для оптимізації навчання здоров'язбереження. Виявлено особливості інтегративних процесів у фізичному вихованні студентів і здійснено характеристику змісту дисциплін, що стали основою для створення здоров'язбережувального навчального курсу. Розкрито інтегративну, міждисциплінарну сутність навчального курсу «Основи здоров'язбереження», зміст і сутність міждисциплінарних зв'язків у системі фізкультурно-оздоровчої освіти студентів вищих навчальних закладів. Обґрунтовано необхідність створення й використання міждисциплінарної інтегративної технології здоров'язбережувального навчання.

Ключові слова: *фізичне виховання, інтеграційні процеси, студенти вищих навчальних закладів, здоров'язбережувальне навчання.*

Постановка проблеми. Наша цивілізація, що переживає кризу традиційних ідеалів (вищих сенсів, цінностей і цілей), гостро потребує розкриття ефективних способів і механізмів збереження здоров'я людини, у тому числі й фізичного самовдосконалення. Ми живемо у світі, у якому відбуваються швидкі соціальні, технічні, культурні зміни.

Слід визнати, що одним з основних недоліків у процесі фізичного виховання студентів на нинішній день є панування практичного підходу, у

межах якого найважливішим є поліпшення фізичних якостей. Вивчення цієї проблеми та власний педагогічний досвід дозволяють зазначити, що вдосконалення здоров'язбережувального навчання слід здійснювати не лише в частині практичного блоку, а й у частині теоретичного й методичного компонентів [3].

Донедавна актуальні педагогічні технології, які більше орієнтовані на прямий вплив на студента, ніж на його взаємодію з навколишнім середовищем, на сьогодні вичерпали себе, що й указує на актуальність досліджень проблем змісту загальної фізкультурно-оздоровчої освіти студентів.

Аналіз актуальних досліджень. На необхідність застосування в навчальному процесі новітніх педагогічних технологій указують видатні вчені й педагоги Б. Ананьєв, А. Белкин І. Козловська, К. Левківський, К. Ушинський та ін. Теоретичні засади освітніх і педагогічних інновацій розглядають науковці Г. Ващенко, В. Давидов, В. Паламарчук, А. Хуторський та ін.

Розв'язанню проблем модернізації сучасної освіти присвячені наукові розробки І. Зязюна, О. Падалки, О. Пехоти, А. Нісімчука; засоби вдосконалення навчальної діяльності й психолого-педагогічних впливів розкрито в публікаціях В. Моляко, В. Давидова, В. Безпалько; питанням здоров'язбереження на основі вивчення теорії та методики фізичного виховання присвячені праці О. Дубогай, Б. Шияна, М. Носка, Є. Приступи, Т. Круцевич та ін.

Виходячи з означеного, проблемі створення й упровадження в систему освіти новітніх технологій здоров'язбереження присвячені численні дослідження. Однак вивчення особливостей інтеграційних процесів, розроблення механізмів їх використання у процесі фізичного виховання для оптимізації здоров'язбережувального навчання, залишається на сьогодні поза увагою дослідників.

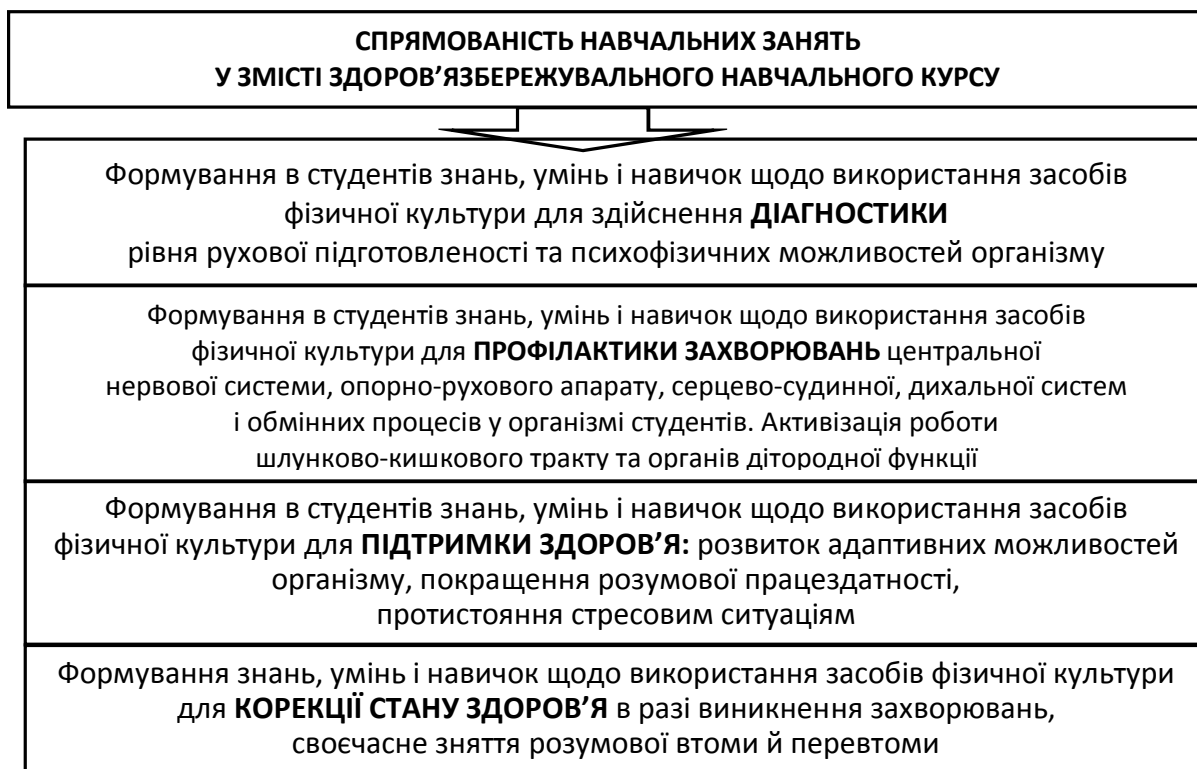
Мета – обґрунтувати необхідність інтегративного підходу в системі фізичного виховання вищої школи для оптимізації навчання здоров'язбереження. Для досягнення поставленої мета вирішувалися **завдання:**

- виявити особливості інтегративних процесів у фізичному вихованні студентів;
- здійснити характеристику змісту дисциплін, що стали основою для створення здоров'язбережувального навчального курсу;
- розкрити інтегративну, міждисциплінарну сутність навчального курсу «Основи здоров'язбереження».

Виклад основного матеріалу. У ході створення інтегративного міждисциплінарного навчального курсу «Основи здоров'язбереження» ми проводили аналіз наявних на сьогодні проектно-орієнтованих методів навчання, що дозволило нам виявити існуючу на сьогодні проблематику у фізичному вихованні [2]. В основу створення цього навчального курсу закладено основні ідеї нині наявних інтегративних процесів: соціокультурних (що спираються на культуру здоров'я як фундаментальну основу мислення й діяльності) та антропних (пов'язаних із розвитком особистості) освітніх здоров'язбережувальних технологій у сфері фізичної культури для підготовки фахівців різних галузей виробництва.

Завдяки використанню інтегративного підходу зміст навчального курсу «Основи здоров'язбереження» **включає теорію, технологію, методику й тілесно орієнтовану педагогіку та психологію.** Процес фізичного виховання за таких умов переходить у людиноцентричну площину, що дозволяє оптимізувати здоров'язбережувальне навчання студентів.

Концептуально важливим є те, що зміст цього курсу спрямовано на формування в студентів будь-якого за профілем навчального закладу теоретичних знань, методичних умінь і практичних навичок використовувати засоби фізичної культури для того, щоб не просто вижити в жорстоких умовах сучасності, а й бути конкурентоспроможними, високопрацевдатними, достойно пристосовуватися до суспільних умов і якомога довше зберігати своє здоров'я та професійну активність (рис. 1).

Рис. 1. Особливості змісту здоров'язбережувального навчання студентів

Використання такої послідовності (діагностика, профілактика, підтримка, корекція) у змісті здоров'язбережувального навчання сприяло переходу від «людини фізично розвиненої» до «людини інтелектуальної, соціокультурної, орієнтованої на збереження власного здоров'я». Лише така особистість, на нашу думку, буде здатна подолати впродовж професійної діяльності кордони між сферами фізичного, ментального й духовного [1].

Логіка вивчення можливої інтеграції змісту різноспрямованих навчальних програм і власний педагогічний досвід дозволили пропонувати для об'єднання в єдиний курс такі дисципліни:

- теорія й методика фізичного самовдосконалення (рекреація, реабілітація, теорія і методика навчання рухових дій);
- фізичне виховання (практичне застосування знань – заняття фізичними вправами, будь-яким видом спорту тощо);
- фізіологія і психологія праці (анатомія, фізіологія, психологія трудових процесів тощо).

Зміст міждисциплінарного навчального курсу «Основи здоров'язбереження» ми розробляли на основі науково обґрунтованої методології та концепції міждисциплінарної інтеграції навчальних дисциплін. Це наскрізна, дидактична інтеграція створена на основі фундаменталізації всієї системи непрофесійної фізкультурно-оздоровчої освіти, що дало змогу передбачити генерацію здоров'язбережувальних знань [4].

Реалізація змісту цього курсу відбувалася в межах годин, відведених навчальними планами на фізичне виховання студентської молоді, а тому надзвичайно важливими є організаційні аспекти процесу фізичного виховання.

Головними функціями розробленого нами навчального курсу є дослідницька (аналіз усіх психофізіологічних процесів з погляду науки), прогностична (прогнозування здоров'язбережувальної діяльності), управлінська (розвиток тілобудови й поліпшення фізичного стану студентів) і рекреаційна (формування культури вільного часу).

Цілі міждисциплінарного інтегративного навчального курсу «Основи здоров'язбереження»: формування особистості, яка здатна максимально ефективно реалізовувати себе у світі, з відповідальністю ставитиметься до проблем, пов'язаних із власним здоров'ям, здійснюватиме самоконтроль за станом власного здоров'я й безпечно поводитиметься.

Сутність створеного нами курсу здоров'язбережувального навчання полягає не тільки в тому, як повинен учити педагог, а в тому, якою повинна бути діяльність студента в процесі засвоєння знань, умінь і навичок.

Інтегративну, міждисциплінарну сутність створеного нами курсу здоров'язбережувального навчання «Основи здоров'язбереження» представлено на *рис. 2*. Освітнє середовище у змісті цього курсу є не лише розвиваючим, а й таким, що розвивається й гнучко змінюється залежно від конкретних цілей навчання в компетентісно орієнтованому форматі.

Рис. 2. Інтегративна міждисциплінарна сутність навчального курсу «Основи здоров'язбереження»

Завданням теорії та методики фізичного самовдосконалення студентів є формування системи спеціальних знань, що дозволяє оперувати загальними поняттями, закономірностями, принципами, фактами, правилами теорії та практики, а *фізичного виховання* при цьому – розвивати фізичні якості (здібності), рухові навички, забезпечувати належний рівень фізичної підготовленості. Однак здоров'язбережувальну діяльність в умовах сьогодення важко уявити без компонентів, які стосуються *психофізіологічних характеристик трудових процесів*, – це зміст думок і почуттів, ціннісні орієнтації, ступінь розвитку інтересів і потреб, умови праці, переконання

тощо. Усі ці компоненти в кінцевому підсумку впливають на спосіб життя кожного випускника і характеризуються визначальними впливами на рівень їхнього здоров'я в майбутньому.

Зміст теорії та методики фізичного самовдосконалення передбачає формування методичних умінь не стільки «біомоторики» (техніки рухів), скільки вдосконалення психомоторних здібностей автоматизованого управління механізмами дії (реактивність, оперативність, моторна стабільність, що лежать у основі формування рухових навичок). Одночасно при цьому розвиваються здатності, пов'язані з рефлексією, формуванням зважених рішень, які лежать у основі рухових умінь. Здібності, як відомо, не закладені ні в біогенетичній природі людини (на відміну від задатків), ні в соціумі – вони виникають тільки в діяльності. Відомо, що процес навчання є неможливим без рефлексії. Рефлексію в цьому разі ми розглядаємо як компонент структури діяльності, як механізм самопізнання й саморозуміння, що згодом перетворюється на рефлексивність, тобто якість фізкультурної освіченості, й у кінцевому підсумку здоров'язбережувальної компетентності студента.

Фізичне виховання при цьому не є сукупністю лікувально-профілактичних або корекційних заходів, а способом розширення й збагачення досвіду людини у сфері збереження власного здоров'я. Культура здоров'я стає предметом проектування та психічного управління, а не просто результатом корекційного впливу на фізичний стан тієї чи іншої людини, режим функціонування переходить до режиму розвитку особистості. Уміння використовувати засоби фізичної культури мають стати наслідком отриманих знань з теорії та методики фізичного самовдосконалення.

Навчити студентів заходів збереження власного здоров'я відокремлено від впливів на організм трудової діяльності є неможливим, як і не можна розглядати людину поза працею. Не слід очікувати, що хтось, окрім самої людини, керуватиме трудовими процесами так, щоб не завдати шкоди власному здоров'ю.

Фізіологія і психологія праці – розділ фізіології людини, у якому вивчаються зміни, що відбуваються в організмі людини під впливом трудової діяльності, визначаються й розробляються заходи раціоналізації трудових процесів, що сприятиме збереженню працездатності на високому рівні. Отже, предметом психології і фізіології праці є трудовий процес людини в його психологічних і фізіологічних проявах. На нашу думку, у сучасних умовах ринкової економіки конкурентоздатним можна вважати випускника, який володіє механізмами збереження власного

здоров'я в умовах праці, є здатним підвищити свій рівень працездатності, а отже, і професійної спроможності, використовуючи при цьому систему здоров'язбережувальних заходів.

Мотиви збереження здоров'я тісно пов'язані з руховою (трудовою) діяльністю, усім суспільним розвитком особистості та є потужним суб'єктивним чинником підвищення продуктивності праці. Ринкова економіка нашої держави характеризується нестабільністю, наявністю кризових ситуацій, безробіттям, що створює такі життєві умови, які вимагають максимуму фізичного здоров'я в майбутніх випускників. Жорстка, а інколи й «нездорова» конкуренція випускників на ринку праці, залежність від бізнес-інтересів роботодавців, що вимагає від молодих людей психологічної стійкості, високої розумової та фізичної працездатності й неабиякої опірності організму до шкідливих впливів зовнішнього середовища. На сучасному ринку праці потрібна виключно здорова людина, тому роботодавці віддають перевагу саме таким фахівцям.

Предметом фізіології праці є сукупність наукових знань і практична діяльність, спрямовані на підтримку, підвищення, відновлення й продовження професійної працездатності, профілактику переважно через використання здоров'язбережувальних заходів. Фізіологія та психологія праці є одночасно наукою теоретичною й практичною. Той факт, що як теоретична наука вона досліджує загальні закономірності змін у людському організмі під час фізичної та розумової діяльності, а як практична – розглядає конкретні види трудової діяльності з метою раціоналізації праці, спрямованої на поліпшення психофізіологічного стану людини, наближає її до фізичного самовдосконалення. Коло обраних нами дисциплін (теорія і методика фізичного самовдосконалення, фізичне виховання, фізіологія і психологія праці) концентрується довкола проблеми здоров'язбереження, а інтегративні процесом (формування взаємозв'язків між ними) слугують формуванню в студентів компетентності здоров'язбереження нової якості.

Окрім аудиторних занять, зміст міждисциплінарного інтегративного курсу здоров'язбережувального навчання студентів передбачає **самостійну й індивідуальну роботу**. Самостійна робота з дисципліни **«Фізіологія і психологія праці»** полягає в поглибленому вивченні студентами таких питань: вплив нервової системи на психологічний стан особи; координаційна функція центральної нервової системи: її роль і значення; причини виникнення нейрофізіологічного конфлікту та шляхи його подолання; визначення рівня витривалості людини; співвідношення

між м'язовою силою й витривалістю людини; види динамічної роботи та їхній вплив на напруженість людини; роль і значення рухових одиниць; характеристика основних адаптаційних механізмів; фізіологічні резерви організму людини; вплив серцево-судинної системи людини на працездатність; напрями оптимізації трудових навантажень; характеристика свідомості й особливості її розвитку; показники оцінки пам'яті; принципи виокремлення видів пам'яті; поняття волі в трудовій діяльності; функції емоцій у трудових процесах; акцентуація характеру; репродуктивні та творчі здібності індивіда; психотипи особистості; оцінювання психічної стабільності й стійкості особи; визначення рівня й межі працездатності; методи вивчення динаміки працездатності; суть методу непараметричної статистики та його вплив на інтегральний показник працездатності; фактори, що спричиняють зміну працездатності особи протягом доби; характеристика системи заходів, спрямованих на підтримку високого рівня працездатності працівників на виробництві; характеристика локально-гуморальних теорій втоми; центрально-нервова концепція втоми; особливості фізичної та розумової втоми (ступені втоми та їхні ознаки, основні показники втоми; ефективність заходів із запобігання перевтомі працівників на виробництві; психофізіологічна суть монотонності праці; характеристика психічних станів, що переживає людина під час виконання монотонних робіт; суть і завдання психологічного аналізу операцій; особливості операторської діяльності; показники ефективності роботи оператора; фізіологічна оцінка операторської праці; що є предметом інженерної психології та ергономіки; можливі заходи оптимізації інформаційних потоків; функції органів керування й вимоги до їх розміщення на робочому місці оператора; фактори виробничого середовища та їхня характеристика; особливості політики організації та її вплив на працездатність особи; розвиток виробничого середовища й чинники, що стимулюють його ріст; фактори впливу на важкість праці; суть інтегральної бальної оцінки важкості праці; відмінність між інтенсивністю і важкістю праці; фактична важкість праці та як на неї впливає інтенсивність праці; режим праці і відпочинку, їхні особливості; суть основних фізіологічних закономірностей, що покладені в основу розробки режимів праці й відпочинку; значення функціональної музики на виробництві; напрями раціоналізації тижневих і річних режимів праці й відпочинку, етапи формування трудових навичок.

Завдання для *індивідуальної роботи* з дисципліни «**Фізіологія і психологія праці**» полягають у підготовці студентами письмової роботи та

представлення її змісту для всіх присутніх. Серед пропонованих тем такі: характеристика домінанти та її значення в трудовій діяльності; фізіологічні відмінності між статичною й динамічною роботами; коефіцієнт підвищення систолічного тиску та його розрахунок; вплив психічних процесів на продуктивність праці людини; суть медико-фізіологічної класифікації важкості праці; методи, що використовуються при складанні психологічного профілю професії; межа працездатності й функціональні стани організму людини в процесі праці та інші.

Самостійна робота студентів із дисципліни **«Теорія і методика фізичного самовдосконалення»** передбачає навчання студентів «через м'язові відчуття» й поглиблене вивчення таких питань: організм людини як біологічна система; сутність понять «фізіологічна система організму», «функціональна система організму»; сутність понять «гомеостаз», «рефлекс», «адаптація», «саморегуляція», «метаболізм», «гіпокінезія», «гіподинамія», «гіпоксія», «резистентність організму», «адаптація», «здоров'я», «спосіб життя», «рекреація», «втома», «стомлення», «перевтома» тощо; характеристика рухової та фізичної активності; соціально-біологічні основи фізичного самовдосконалення; нервово-м'язовий синапс, особливості й характеристика; залежність і взаємозв'язок між розумовою та фізичною підготовленістю; максимальне споживання кисню (МСК), життєва ємкість легенів (ЖЄЛ), легенева вентиляція; обмін речовин і енергії, енергетичний баланс; сутність «м'язового насоса»; механізм формування рухових навичок, фази формування рухових навичок; фактори, від яких залежить наше здоров'я; специфіка використання засобів фізичної культури (форми самостійних занять фізичними вправами); характеристика фізичних якостей: швидкості, гнучкості, спритності, витривалості, спеціальної витривалості, сили, координації тощо.

Зміст індивідуальної роботи студентів із цієї дисципліни передбачає складання комплексів вправ різного спрямування для людей різного віку з метою профілактики різних захворювань, зняття втоми, розвитку фізичних якостей тощо.

Самостійна й індивідуальна робота студентів із дисципліни **«Фізичне виховання»** – це виключно практичні заняття. Відвідування студентами оздоровчих гуртків, плавальних басейнів, тренажерних залів, оздоровчі ранкові пробіжки, тобто здоров'язбережувальна діяльність, є своєрідним результатом і показником ефективності використання міждисциплінарного інтегративного курсу в педагогічній технології здоров'язбережувального

навчання. Підвищення фізичної активності є свідченням того, що процес формування знань, умінь і навичок перетворився на процес свідомого використання засобів фізичної культури.

Використання інтегративного підходу дало змогу включити в процес фізичного виховання навчальне, соціальне та внутрішнє середовище кожного учасника педагогічної комунікації. Важливим є соціокультурне проектування психічної реальності на основі вивчення *фізіології та психології праці*, створення передумов для самопроекування, самовдосконалення студента в процесі безпосередньої трудової діяльності з огляду на вивчення *теорії і методики фізичного самовдосконалення*. Основна ціль відкритої системи *фізичного виховання* – навчити студента вчитися здоров'язбереження, підтримувати кожне його починання, а не нав'язувати своє, розглядати студента як друга й партнера. При цьому важливо, що перед студентом відкриваються можливості самому створювати перспективи й визначати сенс здорових років життя.

Використання інтегративних процесів дозволяє пом'якшити протиріччя у змісті здоров'язбережувального навчання й перетворити процес фізичного виховання на систему світоглядних ідей, концептуальних поглядів, які стали б орієнтиром, установкою та інструментом упродовж життя людини. Лише така організація фізичного виховання, на наш погляд, забезпечить потребу й добровільне використання студентами у вільний від роботи час засобів фізичної культури і матеріальних благ, які необхідні в сучасному суспільстві для здорового життя.

Висновки. Використання інтегративного, міждисциплінарного здоров'язбережувального навчального курсу дозволяє вивести на новий щабель розвитку організацію процесу фізичного виховання, що сприятиме формуванню у студентів: наукового розуміння сутності здоров'я та здорового способу життя; відповідального ставлення до власного здоров'я як до найвищої цінності; цілісного уявлення про людину; навичок «керування» своїм здоров'ям; умінь щодо використання засобів профілактики шкідливих звичок і залежностей; навичок надання першої медичної допомоги; розуміння психофізіологічних процесів, що відбуваються у власному організмі під дією професійної діяльності й міжособистісних стосунків; навичок безпечної (для здоров'я особистості) поведінки в різних життєвих ситуаціях; умінь визначати стратегію та технологію фізичного самовдосконалення й саморозвитку.

Створений нами міждисциплінарний навчальний курс «Основи здоров'язбереження» став тим педагогічним чинником у процесі

здоров'язбережувального навчання, який дозволяє розрізнити зовнішню активність студента («я дію за чиєюсь вказівкою») і внутрішню сформовану активність, яку можна відзначити як самоактивність. По суті, зовнішня активність у процесі здоров'язбережувального навчання є спрямованою на створення умов для самостійного розв'язання тих чи інших проблем, пов'язаних зі збереженням власного здоров'я. Відомо, що внутрішній світ студента – це перероблений, інтерпретований світ людини (з його тілесним, інтелектуальним і духовним змістом), сфера організованої свідомості та мислення. Самоактивність, самопроекування, самоорганізація особистості є важливою передумовою здатності людини до самовдосконалення в широкому розумінні – самозбереження, а власне, і здоров'язбереження та здоров'язабезпечення.

Зміст міждисциплінарного навчально-методичного комплексу пронизано ідеями випереджального характеру, що дозволяє студентам упродовж здоров'язбережувального навчання управляти самосвідомістю, проявляти креативне мислення. Лише за таких умов фізкультурно-оздоровчу діяльність можна вважати продуктивною та такою, що дозволяє людині вільно почуватися в просторі здоров'язбережувального навчання, реалізовувати свою індивідуальність і пізнавати себе глибше, створюючи тим самим можливість теперішнього й майбутнього здорового життя.

Подальшого вивчення вимагають співвідношення видів знань, умінь і навичок, що необхідно використовувати у фізичному вихованні студентів для формування компетенцій і компетентностей здоров'язбереження; механізми формування здатності до самостійного використання засобів фізичної культури з метою ведення здорового способу життя студентами в майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Завидівська Н. Н. Фундаменталізація фізкультурно-оздоровчої освіти: аспект здоров'язбережувального навчання студентів : монографія / Наталія Назарівна Завидівська. – К. : УБС НБУ, 2012. – 402 с.
2. Фізична рекреація : навч. посіб. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту / авт. кол. : Є. Н. Приступа, О. М. Жданова, М. М. Линець [та ін.] ; за наук. ред. Євгена Приступи. – Львів ; Дрогобич : «Коло», 2010. – 447 с.
3. Фізичне виховання : навч. програма для вищ. навч. закл. України III–IV рівнів акредитації. – К., 2003. – 44 с.
4. Фізичне виховання і здоров'я навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. О. Д. Дубогай. – К. : УБС НБУ, 2012. – 270 с.

РЕЗЮМЕ

Завыдивская Н. Особенности интегративного обучения здоровьесбережению в системе физического воспитания высшей школы.

В статье обобщена необходимость интегративного подхода в системе физического воспитания высшей школы для оптимизации обучения здоровьесбережению. Выявлены особенности интегративных процессов в физическом воспитании студентов и осуществлена характеристика содержания дисциплин, которые стали основой для создания курса обучения здоровьесбережению. Раскрыты интегративная, междисциплинарная сущность курса обучения «Основы здоровьесбережения», содержание и сущность междисциплинарных связей в системе физкультурно-оздоровительного образования студентов высших учебных заведений. Обоснована необходимость создания и использования междисциплинарной, интегративной технологии здоровьесберегающего обучения.

Ключевые слова: физическое воспитание, интеграционные процессы, студенты высших учебных заведений, обучение здоровьесбережению.

SUMMARY

Zavydivs'ka N. The peculiarities of integrative teaching of health preserving in the system of physical education of high school.

In the article the need for an integrative approach in the system of higher school physical education to optimize learning of health preserving is grounded. The features of integrative processes in students' physical education are founded. The characteristics of the content of the subjects that has become the basis for the creation of the health preserving training course are analyzed. The integrative and interdisciplinary nature of the course «Fundamentals of health preserving training» is exposed.

The article explores the meaning and essence of maintenance of interdisciplinary connections in the system of the physical training and health-improving education of the students of higher educational establishments. The necessity of creating and using the interdisciplinary integrative technology of the health-preserving education is grounded. The content of this technology is solved and outlines the perspectives for its use.

This paper substantiates the necessity of educational orientation process of a student's health-preserving learning in higher education. The peculiarities of the educational direction pedagogy of a student's health-preserving learning is analyzed. Mutual relationships between mental and physical aspects as universal basic integrity of the body during a student's health-preserving learning are defined. Innovative trends of total physical and health education students' essence of health-preserving learning process based on fundamentalization are singled out.

In the article the features of forming of fundamental amateurish students' athletic health improvement education are exposed. The author's pedagogical health-preserving technology of students' training is developed and implemented in the process of physical training education. The effectiveness of its usage in the various professional directions of high institutions is proved.

The article explores the meaning and essence of the innovative methodical system of the health-preserving education of the students, created on the principles of fundamentalization of the physical training and health-improving education. The content of the forms, methods and means of physical culture and the mechanisms of their use are solved.

Key words: physical education, integrative processes, the students of higher educational establishments, the health preserving training.